
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תיאוריות מתקדמות ביחסים וסכסוכים בין קבוצות - 51570

תאריך עדכון אחרון 29-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: פסיכולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' עירן הלפרין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: eran.halperin@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש ימי שליש וחמישי

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה, הינו קורס מבואי מעמיק בתחום של יחסים בין קבוצות, והוא יעסוק בתהליכים פסיכולוגיים ביחסים בין קבוצות תוך מתן דגש לזהות קבוצתית, דינמיקה של יחסי כוח ומיקוד בתופעות כמו קונפליקטים, גזענות, אפליה, אי-שוויון, פעולה קולקטיבית ומגע בין קבוצות. הקורס יבחן תיאוריות כגון תיאוריות הזהות החברתית, תיאורית הדומיננטיות החברתית, ותיאורית הצדקת המערכת, בכדי להבין מה המוטיבציות והצרכים של הקבוצות, מדוע אנשים מזדהים עם קבוצות, מה הבסיס הפסיכולוגי של קונפליקט בין קבוצתי, כיצד משתמר מתח בין קבוצות, ואיך ניתן לקדם תהליכים של פיוס. בקורס נסקור את התיאוריות השונות וננסה ליישם אותן בהקשרים שונים בעולם האמיתי. הקורס מהווה תשתית לקורסים מתקדמים אחרים בתואר בתחום של יחסים בין קבוצות, כמו הקורס על היבטים פסיכולוגיים של סכסוכים קשים, והקורס על התערבויות פסיכולוגיות ליישוב סכסוכים. השנה, באופן מיוחד, נשים דגש בקורס על תהליכים בין קבוצתיים, שהינם רלוונטיים למתרחש בישראל הימים אלו, קרי, מחאה, שינוי חברתי, רדיקליזציה ואתגרים דמוקרטיים.

מטרות הקורס:

הסטודנטים יכירו לעומקן תיאוריות מתקדמות בפסיכולוגיה החברתית של יחסים בין קבוצות, וילמדו לישמן בהקשר של אתגרים חברתיים עכשוויים בישראל ומחוצה לה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

יפתחו ידע מעמיק בתיאוריות של יחסים בין קבוצות
יקראו טקסטים עכשוויים בתחום בצורה ביקורתית
יכירו את ההיסטוריה של התחום והתפתחותו
יפתחו כישורי ניתוח וייעוץ בעולם היחסים הבינקבוצתיים

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הקורס מורכב מהרצאות לצפייה בבית, הרצאות בכיתה, דיונים בכיתה ושיח משותף בכיתה. נוכחות פעילה בקורס הינה חובה. לקראת כל שיעור יש לקרוא מספר פרטי קריאה, וההשתתפות בשיעור מתבססת על ההנחה שפרטי הקריאה נקראו על ידי כלל הסטודנטים. בנוסף, הסטודנטים מתבקשים להביא לכל שיעור מאמר עדכני, שמבוסס על התיאוריה אותה נלמד, אך בוחן אותה בצורה אמפירית בהקשר של אירועים עכשוויים. מלבד נוכחות פעילה בכיתה (שכוללת גם את הצגת המאמרים), החובה היחידה בקורס היא מבחן בית שינתן בשיעור האחרון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

נושא ראשון - פרספקטיבות ביחסים בין קבוצות - תיאוריות יסוד

שיעור 1: Social identity theory and social categorization

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. The

-
- Social Psychology of Intergroup Relations, 33, 33-47.
- Tajfel, H., Billig, M. G., Bundy, R. P. & Flament, C. (1971). Social categorization and intergroup behaviour. *European Journal of Social Psychology*, 2, 149-178.
- Sachdev I, Bourhis RY. 1991. Power and status differentials in minority and majority intergroup relations. *European Journal of Social Psychology*, 21, 1-24.
- שיעור 2: System of social dominance and theory of social justification
- Jost, J. T., Gaucher, D., & Stern, C. (2015). "The world isn't fair": A system justification perspective on social stratification and inequality, in: M. Mikulincer, P.R. Shaver, J.F. Dovidio, J.A. Simpson (Eds.), *APA handbook of personality and social psychology Vol. 2* (pp. 317-340). Washington, DC: American Psychological Association.
- Pratto, sidanius & Levin (2006) Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward. *European review of social psychology*. 17, 271-320.
- שיעור 3: יחסים בין קבוצות בהקשר כוח
- Nadler, A., & Shnabel, N. (2011). Promoting intergroup reconciliation in conflicts involving direct and structural violence: Implications of the needs-based model. In L. R. Tropp & R. Mallett (Eds.), *Moving beyond prejudice reduction: Pathways to positive intergroup relations* (pp. 201-219). Washington, DC: American Psychological Association.
- Saguy, T., Tausch, N., Dovidio, J. F., & Pratto, F. (2009). The irony of harmony: Intergroup contact can produce false expectations for equality. *Psychological Science*, 20, 114-12.
- נושא שני - תהליכים בין קבוצתיים
- שיעור 4-5: תהליכים קוגניטיביים ותפיסתיים
- Prejudice and Racism
- Stangor, C., Sullivan, L., & Ford, T. (1991). Affective and cognitive determinants of Prejudice. *Social Cognition*, 9, 359-380.
- Haslam, N., & Loughnan, S. (2014). Dehumanization and inhumanization. *Annual Review of Psychology*, 65, 399-423.
- Dovidio, J. F., & Gaertner, S. L. (2000). Aversive racism and selection decisions: 1989 and 1999. *Psychological Science*, 11, 315-319.
- Kawakami, K. et al. (2009). Mispredicting Affective and Behavioral Responses to Racism. *Science*. 323, 276-278.
- Legitimization of inequality
- Knowles, E. D., Lowery, B. S., Chow, R. M., & Unzueta, M. M. (2014). Deny, Distance, or Dismantle: How White Americans manage a privileged identity. *Perspectives on Psychological Science*, 9, 594-609.
- Chow, R. M., Lowery, B. S., & Hogan, C. M. (2013). Appeasement: Whites' strategic support for affirmative action. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39, 332-345.
- Norton M. Sommers, S. Apfelbaum, E. Pura, N. & Ariely, D. (2006). Color blindness and interracial interaction: Playing the political correctness game. *Psychological Science*. 17 (11), 949-953.

שיעור 6: פרק מיוחד לשנה מיוחדת - מבט פסיכולוגי חברתי על משבר הקורונה

Van Bavel, J.J., Baicker, K., Boggio, P. S., Capraro, V., Cichocka, A., Cikara, M., Crockett, M. J., Crum, A. J., Douglas, K. M., Druckman, J. N. Drury, J., Dube, O., Ellemers, N., Finkel, E. J., Fowler, J. H., Gelfand, M., Han, S., Haslam, S. A., Jetten, J., Kitayama, S., Mobbs, D., Napper, L. E., Packer, D. J., Pennycook, G., Peters, E., Petty, R. E., Rand, D. G., Reicher, S. D., Schnall, S., Shariff, A., Skitka, L. J., Smith, S. S., Sunstein, C. R., Tabri, N., Tucker, J. A., van der Linden, S., Van Lange, P. A. M., Weeden, K. A., Wohl, M. J. A., Zaki, J., Zion, S. & Willer, R. (2020). Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. *Nature Human Behaviour*.

שיעורים 7-8: תהליכים רגשיים

Yzerbyt, V., Dumont, M., Wigboldus, & Cordijn, E. (2003). I feel for us: The impact of categorization and identification on emotions and action tendencies. *British Journal of Social Psychology*, 42, 533-549.

Mackie, D. M., Devos, T. & Smith E. R. (2000). Intergroup emotions: Explaining offensive action tendencies in an intergroup context. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 602-616.

Goldenberg, A., Garcia, D., Halperin, E., & Gross, J.J. (2020). Collective emotions. *Current Directions in Psychological Science*. 29(2), 154-160.

Halperin, E. & Reifen-Tagar, M. (2017). Emotions in conflicts: Understanding emotional processes sheds light on the nature and potential resolution of intractable conflicts. *Current Opinion in Psychology*, 17, 94-98

שיעור 9: פעולה בין קבוצתית

Van Zomeren, M., Postmes, T., & Spears, R. (2008). Toward an integrative social-identity model of collective action: A quantitative research synthesis of three socio-psychological perspectives. *Psychological Bulletin*, 134(4), 504-535

Tausch, N., Becker, J., Spears, R., Christ, O., Saab, R., Singh, P., & Siddiqui, R.N. (2011). Explaining radical group behaviour: Developing emotion and efficacy routes to normative and non-normative collective action. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101,129-148.

Shuman, E., Saguy, T., van Zomeren, M., Halperin, E. (2020). Disrupting the system constructively: Testing the effectiveness of nonnormative nonviolent collective action. *Journal of Personality and Social Psychology*.

שיעור 9: אידיאולוגיה בהקשר בין קבוצתי

Jost, J. T., Federico, C. M., & Napier, J. L. (2009). Political ideology: Its structure, functions, and elective affinities. *Annual Review of Psychology*, 60, 307-337.

Brandt, M. J. & Crawford, J. T. (2020). Worldview conflict and prejudice. In B. Gawronski (Ed.) *Advances in Experimental Social Psychology*.

Iyengar, S., Lelkes, Y., Levendusky, M., Malhorta, N & Westwood, S. (2019). The origins and consequences of affective polarization in the United States. *Annual Review of Political Science*. 22.

נושא שלישי - שיפור יחסים בין קבוצות
שיעור 11: גישות קלאסיות - מגע וגלגוליו

Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90, 751- 783.

Ron, Y., Solomon, J., Halperin, E. & Saguy, T. (2017). Willingness to engage in intergroup contact: A multi-level approach. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 23(3), 210-218.

Maoz, I. (2011). Does contact work in protracted asymmetrical conflict? Appraising 20 years of reconciliation-aimed encounters between Israeli Jews and Palestinians. *Journal of Peace Research*, 48, 115-125.

שיעור 12: גישות עדכניות

Paluck, E.L. (2009). Reducing intergroup prejudice and conflict using the media: A field experiment in Rwanda. *Journal of Personality and Social Psychology*, 96, 574-587.

Hameiri, B., Bar-Tal, D., & Halperin, E. (2014). Challenges for peacemakers: How to overcome the socio-psychological barriers. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 1, 164-171.

Mousa, S. (2020). Building social cohesion between Christians and Muslims through soccer in post-ISIS Iraq. *Science*. 369 (6505), 866-870
שיעור 13: מבחן בית

חומר חובה לקריאה:

נושא ראשון - פרספקטיבות ביחסים בין קבוצות - תיאוריות יסוד
שיעור 1: Social identity theory and social categorization

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. *The Social Psychology of Intergroup Relations*, 33, 33-47.

Tajfel, H., Billig, M. G., Bundy, R. P. & Flament, C. (1971). Social categorization and intergroup behaviour. *European Journal of Social Psychology*, 2, 149-178.

Sachdev I, Bourhis RY. 1991. Power and status differentials in minority and majority intergroup relations. *European Journal of Social Psychology*, 21, 1-24.
שיעור 2: System justification theory and social dominance theory

Jost, J. T., Gaucher, D., & Stern, C. (2015). "The world isn't fair": A system justification perspective on social stratification and inequality, in: M. Mikulincer, P.R. Shaver, J.F. Dovidio, J.A. Simpson (Eds.), *APA handbook of personality and social psychology Vol. 2* (pp. 317-340). Washington, DC: American Psychological Association.

Pratto, sidanius & Levin (2006) Social dominance theory and the dynamics of intergroup relations: Taking stock and looking forward. *European review of social psychology*. 17, 271-320.

שיעור 3: יחסים בין קבוצות בהקשר כוח

- Nadler, A., & Shnabel, N. (2011). Promoting intergroup reconciliation in conflicts involving direct and structural violence: Implications of the needs-based model. In L. R. Tropp & R. Mallett (Eds.), *Moving beyond prejudice reduction: Pathways to positive intergroup relations* (pp. 201-219). Washington, DC: American Psychological Association.
- Saguy, T., Tausch, N., Dovidio, J. F., & Pratto, F. (2009). The irony of harmony: Intergroup contact can produce false expectations for equality. *Psychological Science*, 20, 114-12.

נושא שני - תהליכים בין קבוצתיים

שיעור 4-5: תהליכים קוגניטיביים ותפיסתיים
Prejudice and Racism

- Stangor, C., Sullivan, L., & Ford, T. (1991). Affective and cognitive determinants of Prejudice. *Social Cognition*, 9, 359-380.
- Haslam, N., & Loughnan, S. (2014). Dehumanization and inhumanization. *Annual Review of Psychology*, 65, 399-423.
- Dovidio, J. F., & Gaertner, S. L. (2000). Aversive racism and selection decisions: 1989 and 1999. *Psychological Science*, 11, 315-319.
- Kawakami, K. et al. (2009). Mispredicting Affective and Behavioral Responses to Racism. *Science*. 323, 276-278.

Legitimization of inequality

- Knowles, E. D., Lowery, B. S., Chow, R. M., & Unzueta, M. M. (2014). Deny, Distance, or Dismantle: How White Americans manage a privileged identity. *Perspectives on Psychological Science*, 9, 594-609.
- Chow, R. M., Lowery, B. S., & Hogan, C. M. (2013). Appeasement: Whites' strategic support for affirmative action. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39, 332-345.
- Norton M. Sommers, S. Apfelbaum, E. Pura, N. & Ariely, D. (2006). Color blindness and interracial interaction: Playing the political correctness game. *Psychological Science*. 17 (11), 949-953.

שיעור 6: פרק מיוחד לשנה מיוחדת - מבט פסיכולוגי חברתי על משבר הקורונה

- Van Bavel, J.J., Baicker, K., Boggio, P. S., Capraro, V., Cichocka, A., Cikara, M., Crockett, M. J., Crum, A. J., Douglas, K. M., Druckman, J. N. Drury, J., Dube, O., Ellemers, N., Finkel, E. J., Fowler, J. H., Gelfand, M., Han, S., Haslam, S. A., Jetten, J., Kitayama, S., Mobbs, D., Napper, L. E., Packer, D. J., Pennycook, G., Peters, E., Petty, R. E., Rand, D. G., Reicher, S. D., Schnall, S., Shariff, A., Skitka, L. J., Smith, S. S., Sunstein, C. R., Tabri, N., Tucker, J. A., van der Linden, S., Van Lange, P. A. M., Weeden, K. A., Wohl, M. J. A., Zaki, J., Zion, S. & Willer, R. (2020). Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. *Nature Human Behaviour*.

שיעורים 7-8: תהליכים רגשיים

- Yzerbyt, V., Dumont, M., Wigboldus, & Cordijn, E. (2003). I feel for us: The impact of categorization and identification on emotions and action tendencies. *British Journal of Social Psychology*, 42, 533-549.
- Mackie, D. M., Devos, T. & Smith E. R. (2000). Intergroup emotions: Explaining offensive action tendencies in an intergroup context. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 602-616.
- Goldenberg, A., Garcia, D., Halperin, E., & Gross, J.J. (2020). Collective emotions. *Current Directions in Psychological Science*. 29(2), 154-160.
- Halperin, E. & Reifen-Tagar, M. (2017). Emotions in conflicts: Understanding emotional processes sheds light on the nature and potential resolution of intractable conflicts. *Current Opinion in Psychology*, 17, 94-98

שיעור 9: פעולה בין קבוצתית

- Van Zomeren, M., Postmes, T., & Spears, R. (2008). Toward an integrative social-identity model of collective action: A quantitative research synthesis of three socio-psychological perspectives. *Psychological Bulletin*, 134(4), 504-535
- Tausch, N., Becker, J., Spears, R., Christ, O., Saab, R., Singh, P., & Siddiqui, R.N. (2011). Explaining radical group behaviour: Developing emotion and efficacy routes to normative and non-normative collective action. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101,129-148.
- Shuman, E., Saguy, T., van Zomeren, M., Halperin, E. (2020). Disrupting the system constructively: Testing the effectiveness of nonnormative nonviolent collective action. *Journal of Personality and Social Psychology*.

שיעור 9: אידיאולוגיה בהקשר בין קבוצתי

- Jost, J. T., Federico, C. M., & Napier, J. L. (2009). Political ideology: Its structure, functions, and elective affinities. *Annual Review of Psychology*, 60, 307-337.

Brandt, M. J. & Crawford, J. T. (2020). Worldview conflict and prejudice. In B. Gawronski (Ed.) *Advances in Experimental Social Psychology*.

Iyengar, S., Lelkes, Y., Levendusky, M., Malhorta, N & Westwood, S. (2019). The origins and consequences of affective polarization in the United States. *Annual Review of Political Science*. 22.

נושא שלישי - שיפור יחסים בין קבוצות

שיעור 11: גישות קלאסיות - מגע וגלגוליו

- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90, 751- 783.
- Ron, Y., Solomon, J., Halperin, E. & Saguy, T. (2017). Willingness to engage in intergroup contact: A multi-level approach. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 23(3), 210-218.
- Maoz, I. (2011). Does contact work in protracted asymmetrical conflict? Appraising 20 years of reconciliation-aimed encounters between Israeli Jews and Palestinians. *Journal of Peace Research*, 48, 115-125.

שיעור 12: גישות עדכניות

Paluck, E.L. (2009). Reducing intergroup prejudice and conflict using the media: A field experiment in Rwanda. *Journal of Personality and Social Psychology*, 96, 574-587.

Hameiri, B., Bar-Tal, D., & Halperin, E. (2014). Challenges for peacemakers: How to overcome the socio-psychological barriers. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 1, 164-171.

Mousa, S. (2020). Building social cohesion between Christians and Muslims through soccer in post-ISIS Iraq. *Science*. 369 (6505), 866-870
שיעור 13: מבחן בית

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 30 %

מידע נוסף / הערות: